

Ms. 3.08.2023
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Prawa i Administracji
ul. Władysława Bojarskiego 3, 87-100 Toruń
tel. 566114122
(1961)

Wojciech Morawski
Przewodniczący
Rady Dyscypliny Nauk Prawne

Szczecin, dnia 23 lipca 2023 r.
dr hab. Wojciech Morawski, prof. UMK

Dr hab. Krzysztof Wesołowski, prof. US

Rada Dyscypliny Naukowej
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika
w Toruniu

Recenzja poprawionej pracy doktorskiej mgr. Patryka Cioka nt. *Odpowiedzialność przewoźnika w unimodalnym i multimodalnym przewozie towarów*, napisanej pod kierunkiem promotora dr. hab. Konrada Zacharzewskiego, prof. ALK i promotora pomocniczego dr Aleksandry Sikorskiej-Lewandowskiej

1. Podstawa sporządzenia recenzji

Niniejsza recenzja sporządzona została na podstawie uchwały Rady Dyscypliny Naukowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu z 30 maja 2023 r.

Przewód doktorski toczy się według przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz. U. 2016, poz. 882) w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1699) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2018, poz. 261).

2. Tytuł dysertacji i tematyka opracowania

Tytuł dysertacji *Odpowiedzialność przewoźnika w unimodalnym i multimodalnym przewozie towarów* pozostał niezmienny. Poprzednio wyrażona przez mnie uwaga, że tytuł można było sformułować w krótszy sposób, tj. bez wymieniania przewozów unimodalnych i multimodalnych, pozostaje aktualna, choć przy nowej strukturze pracy, w której kwestia odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego została jeszcze bardziej uwypuklona, traci na znaczeniu.

Jak zaznaczyłem we wcześniejszej recenzji, problematyka objęta tematem pracy jest doniosła zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia. Dodać należy, że dotychczasowe opracowania poświęcone odpowiedzialności przewoźnika dotyczą z reguły regulacji obowiązujących w poszczególnych gałęziach transportu (wyjątek stanowi monografia M. Steca *Odpowiedzialność cywilne przewoźnika za szkody w przesyłce. Geneza, charakter prawny, granice. Studium prawnoporównawcze*, Kraków 1993, jednak liczy ona już 30 lat). Doktorant omawia w poprawionej wersji dysertacji problematykę odpowiedzialności przewoźnika przesyłek w sposób kompleksowy, co pozwala mu nie tylko na dokonanie prawidłowej wykładni analizowanych przepisów, ale także na porównanie rozwiązań w nich zawartych i sformułowanie uwag *de lege ferenda*.

3. Ogólna ocena pracy

Przedstawiona obecnie do zaopiniowania praca została gruntownie poprawiona i przemodelowana. Autor uwzględnił w swoich rozważaniach wszystkie podstawowe rodzaje transportu i odpowiadające im regulacje krajowe i międzynarodowe, uzupełniając w stosunku do pierwotnej wersji pracy także o żeglugę śródlądową. Pomiął, w sposób całkowicie świadomy i uzasadniony, przewozy pocztowe.

Doktorant w sposób zasadniczy zmienił strukturę pracy a tym samym – podejście do tematu. Zrezygnował z oddzielnego omawiania w kolejnych rozdziałach unormowania odpowiedzialności przewoźnika w poszczególnych aktach prawnych. Skoncentrował się natomiast na głównych elementach konstruujących odpowiedzialność przewoźnika, tj. przesłankach odpowiedzialności, przyczynach zwalniających od odpowiedzialności, ciężarze dowodu, ustaleniu wysokości odszkodowania. Omówił je łącznie w odniesieniu do poszczególnych regulacji i tym samym - porównawczo. Pozwoliło to na wyeliminowanie powtórzeń, które – ze względu na podobieństwo niektórych omawianych unormowań – przy poprzednim ujęciu zagadnienia były nieuniknione.

Nowe ujęcie zagadnienia pozwoliło Autorowi na pełniejszą identyfikację różnic występujących w poszczególnych regulacjach odpowiedzialności przewoźnika, jak również na udzielenie odpowiedzi na pytanie, które z nich są uzasadnione odmiennymi technologicznymi przewozu, a które wynikają z rozwoju historycznego poszczególnych regulacji lub innych uwarunkowań (a co za tym idzie – są możliwe do wyeliminowania). Jednocześnie udzielenie odpowiedzi na powyższe pytanie, pozwoliło na pełniejszą ocenę

rozwiązań właściwych dla przewozów multimodalnych oraz sformułowanie wniosków *de lege ferenda*, których w pierwotnej wersji pracy nie było.

Autor słusznie też zrezygnował z odrębnego omawiania problemów niemieszczących się ściśle w zakresie tematu dysertacji (kwestii zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń wobec przewoźnika, przedawnienia roszczeń i problematyki ubezpieczeń), ograniczając się w tym zakresie do uwag niezbędnych dla zrozumienia twierdzeń mieszczących się ściśle w temacie pracy.

Zmiany powyższe w znaczący sposób podniosły merytoryczny poziom dysertacji. Praca przestała mieć w swojej zasadniczej mierze charakter opisowy (sprawozdawczy), nabrała naukowego znaczenia.

Treść pracy wskazuje, że Autor swobodnie porusza się na gruncie prawa cywilnego, w szczególności przewozowego. W pracy nie zauważyłem istotniejszych błędów merytorycznych. W poprawionej wersji pracy usunięte zostały wszystkie wytknięte w poprzedniej recenzji błędy merytoryczne, językowe i formalne. Praca przygotowana jest z należytą starannością.

Niewątpliwym wkładem Autora w rozwój polskiej cywilistyki jest prawoporównawcze przedstawienie aktualnie obowiązujących regulacji w zakresie odpowiedzialności przewoźnika przewożącego przesyłki oraz wskazanie, które z różnic są wynikiem odmienności technologicznych w poszczególnych gałęziach transportu, a które z nich mają inny charakter, a tym samym możliwe są w przyszłości do usunięcia.

Istotnym wkładem w rozwój nauki prawa jest także przedstawienie kwestii wynikających z umowy przewozu multimodalnego. Problematyka ta w ostatnich latach nie była w Polsce przedmiotem opublikowanych opracowań monograficznych (na wydanie oczekuje obecnie książka dr. Daniela Dąbrowskiego, z którą jednak Doktorant siłą rzeczy nie mógł się zapoznać). Ostatnia opublikowana monografia poświęcona tej problematyce (Z. Kwaśniewski, *Umowa multimodalnego przewozu towarów w obrocie międzynarodowym*, Toruń 1989), odnosi się do konwencji międzynarodowej regulującej ten typ umowy, która nie weszła w życie (i zapewne już nie wejdzie) i z natury swojej – nie uwzględnia zmian w prawodawstwie, dotyczących tego rodzaju umowy, które miały miejsce w ostatnich dekadach.

Część poświęconą przewozom multimodalnym Autor wzbogacił m.in. o uwagi dotyczące możliwości zastosowania konwencji unimodalnych do umów przewozu

multimodalnego, co biorąc pod uwagę brak konwencji międzynarodowej regulującej ten typ umowy było ze wszech miar potrzebne.

4. Cel pracy; tezy badawcze

Autor dokonał rewizji celów naukowych pracy oraz sformułował tezy badawcze (czego w poprzedniej wersji dysertacji zabrakło).

Obecnie cel pracy sformułowany został w sposób następujący: „podjęcie badań dotyczących odpowiedzialności cywilnej przewoźnika ładunkowego w przewozie międzynarodowym oraz krajowym, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Samo sformułowanie nie grzeszy poprawnością (podjęcie badań nie może być celem samym w sobie). Na szczęście Autor dokonał doprecyzowania tego ogólnego celu, wyróżniając kilka problemów i celów szczególnych: „Celem podjętej analizy porównawczej w tym obszarze będzie zbadanie różnic i podobieństw regulacji z analizowanych obszarów odpowiedzialności przewoźnika pod tym kątem, na ile uzasadnione są występujące między nimi różnice, w szczególności z punktu widzenia specyfiki danego rodzaju przewozu, i w konsekwencji, czy ich zniwelowanie mogłoby być uzasadnione i możliwe”. Autor wskazuje obszary badawcze, objęte tak sformułowaniem celem (przesłanki odpowiedzialności przewoźnika unimodalnego: ujęcie szkody, związku przyczynowego i czasowego z przewozem, a także przesłanki odpowiedzialności za inne osoby, ustalenie wysokości odszkodowania należnego od przewoźnika, okoliczności uwalniające przewoźnika od odpowiedzialności, rozłożenie ciężaru dowodu).

Z kolei jako cel badawczy w zakresie regulacji odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego Autor wymienia identyfikację problemów, jakie mogą występować przy tego rodzaju przewozie wskutek daleko idącego zróżnicowania w regulacji odpowiedzialności przewoźnika unimodalnego (mających zastosowanie przy przewozie multimodalnym) oraz odpowiedź na pytanie, czy (przynajmniej teoretycznie) możliwe i potrzebne byłoby ujednoczenie regulacji poszczególnych reżimów odpowiedzialności przewoźnika towarowego oraz tym samym – zniwelowanie problemów związanych z regulacją odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego.

Autor podjął też próbę sformułowania uwag *de lege ferenda* co do pożądaných kierunków zmian regulacji odpowiedzialności przewoźnika, w szczególności zmierzających do ujednoczenia poszczególnych reżimów odpowiedzialności przewoźnika.

Niezależnie od celów, Autor sformułował dwie zasadnicze tezy badawcze, a mianowicie:

- 1) „różnicowanie regulacji poszczególnych rodzajów regulacji odpowiedzialności unimodalnego przewoźnika towarowego jest rzeczywiście potrzebne w pewnych obszarach m.in. ze względu na różnice technologiczne między środkami przewozu”;
- 2) „w obszarach, w których występujące różnice nie wydają się uzasadnione, możliwe i zasadne byłoby rozważenie ujednoczenia regulacji odpowiedzialności przewoźnika. Mogłoby mieć to bowiem pozytywny wpływ pod względem istniejących obecnie problemów z regulacją odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego, choć nie w każdym przypadku takie ujednoczenie byłoby rzeczywiście możliwe lub zasadne”.

Pominąwszy pewne nieścisłości stylistyczne uważam, że zarówno przyjęte cele badawcze, jak i tezy badawcze są prawidłowe.

5. Metoda badawcza

Podstawową metodą zastosowaną w pracy pozostała metoda dogmatyczna odnosząca się do aktów prawa krajowego (zwłaszcza Kodeksu cywilnego, Kodeksu morskiego, ustawy – Prawo przewozowe) oraz konwencji międzynarodowych, zarówno wiążących Polskę, jak i będących w orbicie zainteresowania ze względu na możliwość związania się nimi przez Polskę w przyszłości (Reguły Hamburskie, Reguły Rotterdamskie, konwencja budapeszteńska - CMNI).

W nowej wersji pracy zyskała jednak na znaczeniu metoda komparatystyczna. Dotyczy ona nie tylko porównywania polskich przepisów do zawartych w konwencjach międzynarodowych oraz postanowień poszczególnych konwencji międzynarodowych między sobą. Autor przybliży też czytelnikowi unormowania obowiązujące w innych państwach (Niemcy, Hiszpania, Chiny, Japonia, USA). Utrzymana też została – choć w ograniczonym zakresie - metoda historyczna, odnosząca się przede wszystkim do genezy poszczególnych aktów normatywnych.

Wybór metod i sposób posługiwania się nimi jest prawidłowy.

6. Warsztat naukowy

W stosunku do pierwotnej wersji pracy warsztat naukowy uległ wzbogaceniu. Autor dotarł do niemal wszystkich polskojęzycznych opracowań mających związek z omawianymi zagadnieniami, zarówno starszych, sprzed kilkudziesięciu, jak i współczesnych. Uwzględnił także reprezentatywne opracowania zagraniczne.

Oprócz literatury w zadowalającym stopniu uwzględnione zostało także orzecznictwo – krajowe i zagraniczne. Szkoda jednak, że Autor nie pokusił się o zrobienie wykazu cytowanych orzeczeń.

7. Język dysertacji; formalna strona pracy

Autor posługuje się poprawnym językiem prawniczym. Wywód jest klarowny i logiczny. Doktorant podjął się też uporządkowania na potrzeby pracy zróżnicowanej terminologii, którą posługują się przepisy regulujące umowę przewozu, co niewątpliwie – biorąc pod uwagę naukowy charakter opracowania – zasługuje na uznanie.

Poprawiona praca nie zawiera już istotnych błędów językowych, choć zdarzają się potknięcia, głównie stylistyczne. Nie do końca Doktorant wyzbył się też nawyku wyrażania tej samej myśli w dwóch kolejnych zdaniach, inaczej sformułowanych. O ile w języku mówionym jest to przydatne dla lepszego dotarcia do świadomości odbiorców, w tekście pisanym – zbędne. Podobnie, kierując się prawdopodobnie potrzebą zapewnienia jasności wyводу, Autor często przypomina uprzednio już podane informacje. Choć nie są to powtórzenia tego samego tekstu, w moim przekonaniu taki zabieg jest, co do zasady, zbędny.

Nie zgłaszam też zastrzeżeń do formalnej strony pracy. Jak zaznaczyłem przygotowana została w sposób staranny. Zauważone przez mnie błędy są nieliczne (np. błędne oznaczenie roku uchwalenia ustawy – Prawo pocztowe) i nie rzutują na ogólną ocenę pracy także i pod tym względem.

8. Układ pracy

Jak wspomniałem, układ pracy został gruntownie zmieniony. Obecnie praca w swojej merytorycznej części składa się z Uwag wstępnych, ośmiu rozdziałów (poprzednio było ich pięć) i Uwag końcowych. Ponadto zawiera Spis treści i Wykaz skrótów (przed Uwagami wstępnymi) oraz Bibliografię (na końcu opracowania). Nie zawiera wykazu powoływanych orzeczeń ani wykazu linków do stron internetowych powoływanych (dość często) w pracy.

W *Uwagach wstępnych* Autor uzasadnił wybór tematu pracy, wskazał na gałęziowy rozwój prawa przewozowego, określił zakres badań objętych pracą, cel dysertacji, określił układ pracy i metody badawcze.

Rozdział I. zatytułowany *Regulacje normatywne odpowiedzialności unimodalnego przewoźnika towarowego w zakresie poszczególnych rodzajów transportu* w swojej zasadniczym kształcie nie uległ zmianie. W pierwszej części rozdziału omówiono źródła prawa międzynarodowego, w drugiej – prawa krajowego. Biorąc pod uwagę istotny wpływ konwencji międzynarodowych na treść obowiązującego prawa krajowego, taka kolejność prezentacji jest uzasadniona.

Kolejnym rozdziałom Autor nadał nowe tytuły i zawarł w nich odmienną od pierwotnej treść. Rozdział II obecnie zatytułowany *Przesłanki odpowiedzialności unimodalnego przewoźnika przesyłek w prawie międzynarodowym i prawie polskim*. W rozdziale tym Autor odnosi się porównawczo do poszczególnych przesłanek odpowiedzialności przewoźnika – szkody, związku przyczynowego i czasowego z przewozem, omawia rolę winy, oraz czynności zmierzających do „zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń wobec przewoźnika”. W rozdziale tym Autor zawarł także uwagi dotyczące przesłanek odpowiedzialności przewoźnika za inne osoby, którymi posługuje się przy wykonywaniu zobowiązania. Rozdział zakończony jest dwoma jednostkami redakcyjnymi (podrozdziałami) zatytułowanymi *Podobieństwa i różnice w zakresie przesłanek odpowiedzialności przewoźnika* i *Ocena zasadności różnic w regulacji przesłanek odpowiedzialności przewoźnika w poszczególnych regulacjach normatywnych* w których Autor dokonał podsumowania analizy zawartej w rozdziale i określił, które ze stwierdzonych różnic – jako niewynikające z uwarunkowań technologicznych – w przyszłości mogłyby być usunięte.

Podobną strukturę przyjęły rozdziały III – V, poświęcone kolejno: okolicznościom zwalniającym przewoźnika od odpowiedzialności, ustaleniu wysokości odszkodowania oraz ciężarowi dowodu w procesach odszkodowawczych (niezbyt szczęśliwie ujęte jako „ciężar dowodu w odpowiedzialności”). Także i w tym przypadku podobnie nazwane podrozdziały, jak w przypadku rozdziału II, kończą rozważania tych rozdziałów. Zawarte są w nich podsumowania i wnioski wynikające z bardziej szczegółowej analizy przepisów.

Kolejne dalsze rozdziały (VI i VII) poświęcone są odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego i stanowią rozwinięcie materii zawartej w pierwotnej wersji pracy w

rozdziale IV. W rozdziale VI, poza uwagami wstępnymi, Autor omówił następujące problemy:

- 1) genezę i potrzebę regulacji odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego,
- 2) typy rozwiązań normatywnych odpowiedzialności przewoźnika w przewozie multimodalnym,
- 3) próby stworzenia konwencji o zasięgu powszechnym regulującej przewóz multimodalny.

Z kolei w rozdziale VII omówione zostały rozwiązania normatywne regulacji odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego występujące w prawie międzynarodowym i krajowych porządkach prawnych. W poszczególnych podrozdziałach Autor omawia:

- 1) regulacje odpowiedzialności przewoźnika multimodalnego na poziomie regionalnym;
- 2) rozwiązania normatywne na poziomie krajowym;
- 3) postanowienia unimodalnych konwencji przewozowych dotyczące przewozu multimodalnego obowiązujące w Europie;
- 4) relacje między regułami rotterdamskimi a unimodalnymi konwencjami przewozowymi na gruncie przewozu multimodalnego;
- 5) rolę *lex mercatoria* w przewozie multimodalnym.

Rozdział kończą uwagi zawierające ocenę dotychczasowych regulacji.

Ostatnią część pracy tworzy rozdział VIII zawierający ocenę regulacji przewoźnika przesyłek (niezbyt szczęśliwie nazywanego w tytule podrozdziału i czasem w innych częściach pracy „przewoźnikiem towarowym”) oraz postulaty *de lege ferenda*.

W rozdziale tym Doktorant rozważył możliwość i zasadność ujednolicenia reguł odpowiedzialności przewoźników przesyłek w prawie polskim, określił „kompatybilność” polskich regulacji z unormowaniami konwencyjnymi. Uwagi *de lege ferenda* zostały odniesione do kolejnych problemów omówionych w pracy i według tego kryterium podzielone na poszczególne podrozdziały.

Nowy układ pracy jest nie tylko spójny i logiczny, ale także pozwolił zrealizować zakładane cele pracy.

9. Ocena merytoryczna dysertacji

Ocena obecnie przedstawionej, poprawionej wersji pracy wypada pozytywnie. Już w poprzednio sporządzonej recenzji zawarłem stwierdzenie, że praca nie zawiera istotnych błędów merytorycznych. Stwierdzenie to pozostaje aktualne. Zdarzają się wprawdzie

nieliczne nieprecyzyjne stwierdzenia, jak choćby uwaga na str. 46 o następującej treści „Dla uwolnienia się od odpowiedzialności przewoźnik w ramach reżimu k.c. musiałby wykazać, że dochował należytej staranności w rozumieniu art. 473 k.c. jak również, że szkoda wystąpiła wskutek niezawinionych przez niego okoliczności”. Pomijając błędne przywołanie art. 473 k.c. zamiast poprzedzającego go art. 472 k.c., przytoczone zdanie można zrozumieć w ten sposób, że kwestię winy Autor lokuje poza brakiem należytej staranności, podczas, gdy właśnie brak ten, zgodnie z dominującym poglądem, traktowany jest jako вина dłużnika.

W poprawionej pracy usunięta została słabość pierwotnej wersji w postaci ogólnikowości wywodu. Przyjęty sposób analizy pozwolił Autorowi dostrzec wiele kwestii problematycznych występujących przy stosowaniu poszczególnych przepisów. Doktorant zajmuje co do nich własne stanowisko, z reguły nie budzące zastrzeżeń.

Pewien niedosyt budzi niedostrzeżenie w pracy koncepcji winy własnej, występującej na gruncie prawa morskiego, jak również znaczenia dla odpowiedzialności przewoźnika morskiego problemu niedołożenia należytej staranności przy zapewnieniu zdolności żeglugowej statku. Kwestia jest o tyle istotna, że jak się przyjmuje w nauce prawa i orzecznictwie, w przypadku niedochowania należytej staranności przez przewoźnika w tym zakresie, nie może on powoływać się na wymienione w ust. 2 art. 4 reguł haskich przypadki zwalniające go z odpowiedzialności.

Najbardziej interesująca wydaje się część poświęcona przewozom multimodalnym. Autor słusznie przyjmuje, że w prawie polskim umowa przewozu multimodalnego powinna być kwalifikowana jako umowa przewozu a nie jako osobna kategoria umowy nienazwanej. Niewątpliwym wkładem do polskiej doktryny prawa są uwagi poświęcone regulacji umowy przewozu multimodalnego w obcych systemach prawnych, w tym unormowaniom na poziomie regionalnym. Cenne także są uwagi dotyczące zastosowania konwencji unimodalnych do przewozów multimodalnych oraz wzajemnych relacji pomiędzy Regulami rotterdamskimi a unimodalnymi konwencjami przewozowymi.

Trafne są m.zd. sformułowane przez Autora uwagi *de lege ferenda*. Tu jednak należy poczynić pewne zastrzeżenie. Uwagi te, w zakresie dotyczącym krajowej regulacji umowy przewozu, Autor odniósł do obecnego stanu regulacji, polegającego na unormowaniu tej umowy w sposób ramowy w Kodeksie cywilnym oraz występowaniu szeregu regulacji pozakodeksowych, mających, w założeniu gałęziowy charakter. Założenie to zostało jednak zniweczone wskutek nowelizacji z 1994 r., która także ustawie – Prawo przewozowe nadała ogólny (ponadgałęziowy) charakter, poprzez zaniechanie wskazania konkretnych gałęzi

transportu przy określaniu zakresu jej zastosowania. Spowodowało to wielopoziomowość regulacji umowy przewozu, osłabiło rolę Kodeksu cywilnego w tym zakresie. Taki stan rzecz jest wysoce niezadowolający i w nauce prawa zgłaszane są od lat postulaty zmiany. Osobiście jestem zwolennikiem poszerzonej regulacji w Kodeksie cywilnym z odesłaniem w zakresie odpowiedzialności do konwencji międzynarodowych wiążących Polskę. Taka technika zastosowana jest już w przypadku przewozów lotniczych (art. 208 Prawa lotniczego).

Oczywiście kwestia metody regulacji umowy przewozu w prawie krajowym nie jest przedmiotem dysertacji doktorskiej mgr. Patryka Cioka, stąd też trudno czynić mu zarzut z faktu, że sformułowania wniosków *de lege ferenda* nie poprzedził dokonaniem wyboru metody regulacji oraz miejsca unormowania odpowiedzialności przewoźnika. Uwaga ta zmierza jednak do pokazania z jak trudną materią Doktorant musiał się zmierzyć oraz do uświadomienia, że nawet w pełni zasadne wnioski co do treści przyszłej regulacji mogą okazać się bezprzedmiotowe w przypadku wyboru przez ustawodawcę innej niż zakładana w pracy metody i miejsca regulacji umowy przewozu.

10. Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę ww. uwagi, uważam że praca p. mgr. Patryka Cioka pod tytułem *Odpowiedzialność przewoźnika w unimodalnym i multimodalnym przewozie towarów* w obecnym, poprawionym kształcie spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim w art. 13 ust. 1 ustawy z 1 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz. U. 2016, poz. 882) w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1699). Stanowi oryginalne rozwiązanie podjętego problemu naukowego, wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie naukowej *Prawo* oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. W związku z tym wnoszę o dalsze procedowanie celem nadania mgr Patrykowi Ciokowi stopnia naukowego doktora.

Ryszard Wesolowski